

Informace o návštěvě zařízení

Dětský domov Budkov

Jedním z úkolů veřejného ochránce práv je kontrolovat [zacházení s lidmi, kteří žijí v různých institucích](#), a to včetně zařízení pro děti s nařízenou ústavní výchovou. Provádí proto tzv. systematické návštěvy těchto zařízení. Pokud zjistí pochybení nebo nějaký prostor pro zlepšení, formuluje doporučení a návrhy opatření k nápravě. Zobecňující zprávy z návštěv jednotlivých typů zařízení jsou dostupné na [internetových stránkách veřejného ochránce práv](#).

Následná návštěva Dětského domova Budkov byla provedena neohlášeně s cílem posoudit realizaci předchozích doporučení ochránce. Ačkoliv byla návštěva zaměřena zejména na konkrétní dříve vytyčené problémy, přinesla i nová zjištění. V podrobné zprávě zaslané řediteli bylo uvedeno několik doporučení opatření k nápravě, jejichž naplnění bylo přislíbeno. Návštěva tím byla uzavřena.

Adresa: Budkov 1, 675 42 Budkov

Druh zařízení: dětský domov

Zřizovatel: kraj Vysočina

Kapacita: 32 lůžek

Datum návštěvy: 13. listopadu 2012

Druh návštěvy: neohlášená

Zastupování dítěte

Zjištění a doporučení ochránce

V dokumentaci dětí byl zařazen dokument, kterým [rodiče dětí s nařízenou ústavní výchovou](#) vyjadřují souhlas s tím, aby ředitel domova děti zastupoval v různých situacích, především při udílení souhlasu s poskytováním zdravotní péče a ve školních záležitostech. Dokument byl všeobecný a neurčitý. Přenášet takto velkou část rodičovské zodpovědnosti z rodičů na ředitele považuje ochránce za nevhodné.

Součástí rodičovské zodpovědnosti je právo rozhodovat o důležitých záležitostech dítěte. Dle zákona o výkonu ústavní výchovy a ochranné výchovy¹ je ředitel zařízení oprávněn zastoupit dítě v běžných záležitostech. Krom toho může dítě zastupovat i

¹ Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

v dalších věcech v případě, že rodiče neplní své povinnosti nebo o dítě nejeví skutečný zájem.

Ochránce proto doporučil, aby domov nadále zmiňovaný dokument nevyužíval a aby byl vždy vyžadován souhlas rodiče v konkrétní věci. Pokud by ředitel využil oprávnění zastoupit dítě i ve věcech zásadní důležitosti, měl by být schopen doložit, že rodiče o dítě nejevili skutečný zájem.

Odpověď ředitele domova

Ředitel uvedl, že dokument byl již ze spisu odstraněn a personál domova se bude řídit uvedeným doporučením.

Příprava dětí na život mimo zařízení

Zjištění a doporučení ochránce

Domov věnoval podle názoru ochránce málo pozornosti zapojování dětí do běžných domácích prací a aktivit, jako je například příprava jídla. Domov rovněž systematicky nemapoval naučené a osvojené dovednosti dětí, potřebné pro jejich budoucí život mimo zařízení.

Ochránce proto doporučil, aby děti byly pravidelně zapojovány do přípravy jídel (v dětských domovech jsou k tomu technické podmínky) v jednotlivých rodinných skupinách (jakoby domácnostech v domově). Doporučil dále, aby domov průběžně zjišťoval jejich dovednosti a systematicky je připravoval na samostatný život.

Odpověď ředitele domova

Ředitel uvedl, že děti společně s vychovatelkami připravují každý víkend večeři a v neděli pečou moučník. Během pracovního týdne se však učni vrací ze školy často až večer, někteří z nich pobývají dokonce na internátech. Podle jeho názoru domov nabízí starším dětem dostatek příležitostí, aby se naučily praktické dovednosti pro život, jako je péče o domácnost, vaření, finanční gramotnost atd., ne všechny děti je však využívají.

Ochrana soukromí dětí

Zjištění a doporučení ochránce

Některé toalety, sprchy a koupelny s vanou nebylo možné uzamknout či jinak zajistit dveře před vpádem zvenčí. Děti tak neměly zajištěno dostatečné soukromí při osobní hygieně.

Ochránce proto doporučil, aby byly na všech sociálních zařízeních instalovány zámky nebo podobná opatření (nejlépe zvolit technické řešení, které v případě potřeby umožní personálu místnost zvenčí odemknout).

Odpověď ředitele domova

Ředitel uvedl, že se v této věci bude řídit doporučením ochránce.

Péče o děti s poruchami chování

Zjištění a doporučení ochránce

V domově se v době návštěvy nacházel chlapec předškolního věku s diagnózou porucha pozornosti s hyperaktivitou (ADHD) a poruchami chování, narušujícími jeho vztahy už i mimo zařízení. Protože při šetření vznikla pochybnost o tom, zda má domov možnosti o něj dále dobře pečovat, doporučil ochránce zajistit jeho psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku. Doporučil rovněž zorganizovat expertní případovou konferenci, která by za účasti vychovatelů, speciálních pedagogů, etopedů, pedopsychiatra a dalších pro chlapce důležitých odborníků řešila jeho budoucnost jak ve škole, tak v dětském domově.

Odpověď ředitele domova

Případová konference byla svolána, její účastníci se shodli na tom, že je třeba zajistit vyšetření chlapce v pedagogicko-psychologické poradně, upravit jeho medikaci a získat pro něj asistenta pedagoga.

Příklady dobré praxe

Dětský domov byl za velkého nasazení svého personálu schopen poskytnout zvýšenou individuální péči konkrétnímu dítěti se specifickými potřebami a přispěním ke svolání případové konference v jeho věci zároveň prokázal odpovědný přístup k jeho budoucnosti.